

392201
392331

Oddz. Rękop.

III

Rkp. 7666

2523 III. S. J.

Ex-Libris
PODHORCE

ADRIAN

392201 -

-392331

III

Oddz. Rękop.

Rps 7666

1039

T

1
Nowa sw. Sennowskiego Pisarza

W. X. Litt. Na Sejmie Convocationis 10. Junii 1764. miana

Panuią Narodowi Polskiemu Królowie, Królom panuią
Narodowie; Prawa oto y teraz leża na wierzglowie próżnego Tronu
Polskiego. Berto y Jabłko Królewskie znamiona czekaia wyknie
tego palcem Ręki Boskiej. Karadydata Ktoryby ie nie do smaku, y
namietności swoich, ale Smak y upodobanie swoje do nich przy-
prawiał. przez uroczyste Słuby Postulamentstwo Prawu Oyczyźnie, ia-
ko swojej Oblubienicy nieskazytelną wiarę y miłość przyrzekając;
Jabłko Tronu Polskiego przypodobanym bydz może do jabłka
Rayskiego. scientiam boni i mali znaczącego, a w samym szcziepie
tego to owocu zawiera sie Przykazanie, de hoc ligno ne comedere pod
utrata dostoiensstwa Królewskiego napisane.

Stoi Tron Polski opasany, y opisany Prawami, tak dostateczne
Inter Majestatem et Libertatem equilibrium wazącemi, ze ani poowa-
ga Królewska uwolczona, ani wolność narodowa skazona, bydz nie-
maia. Oboie to w granicach pewnych, w pewney wadze y mierze osta-
cie bynajmniey nie tknie, iako swięte przymierze powinno.

We wszystkich wszakże Królestwach, czy to Monarchicznym, czy to
Arystokratycznym, czyli Demokratycznym Kształtem rządzonych ra-
chujemy Siedym mocy, czyli Prawa Kardynalne Panuiącym własne,

1mo. Prawo Dziwictwa czyli następstwa potomnego.

2do. Prawo Dostwo czyli Praw Tworzenie.

3tio. Prawo Wojny y Pokoju.

4to. Prawo Sadow Sprawowania.

5to. Prawo podatkowe czyli dochodow Publicznych.

6to. Prawo Ziażdów Zwolowywania.

7mo. Prawo szafunków, Dostoiensstw, Urzędow. &c.

Te wszystkie przebieżmy, y nad każdą z nich czescią zastana-
wiając sie gorważmy, jeżeli nie jesteśmy jednych z Królem Panu-
jącym społecznikami. Drugie całkowicie od Królów do Stanów
Rzopley, przeciagnione mamy, tak dalece, iż śmiało mówić mo-
żemy Jesteśmy Consortes Imperii, tylko co non consortes Throni.
Ostatnia z tych moc szafunkowa przyznaje, że większa zostaje przy
Królach, y Tu suspicax libertatis amor z troskliwością paścić się

wnas, y nie iakowai wraza, a raczy wydrożać w umysłach Obywatelskich
Boiaźń, a żeby którykolwiek z królów nie użył tej na ucieżenie szaco
wnego wolności naszej zaszczytu od obcych Narodów jedynym Nam
Polakom zazdrośczonego.

Przyzwalam ja na to, że Król iako człowiek od Ludzkiej pasyji
nie wyłączoney, może użyć na złe szafanku swiego, ale też nikt temu
nie sprzeciży że może użyć na Dobro Ojczyzny.

To jest problemma w rozdwojoney Propozycyi, ale nie jest rzeczą
moją zastanawiać się nad rozdwojem radne osiadaicy miysce, nie
mogę być obojętnym, na jedną z dwuogga Stroną przychylić się wi
tuciem.

Alto mówiąc oświadczam się przed Przeswietnymi Stanami że
Interesowanym albo Parcyalnym nie jestem, y nigdy nie byłem za
rażony Duchem, ale ierlibym nieznaydował w tym wiary do Bo
ga Skrytosi Ludzkich myśli widzącego, y wiedzącego odwołuyam
się niepodnieśliwym ku próżney Chwale, ale upokorzonem Sercem
wzdychając mówię, a mówię wyrażnie. Niechay Bóg iak szczerzy
tak sprawiedliwy zamknie przedemną Skarbnicę. Łask swoich na
powszechnie plemie Ludzkie codziennie płynących, iereli zapalam
się Chęcią, do tego mnie nieznajomą podchlebnego tym to zdaniem
moim komużkolwiek przypodobania się, albo iereli zapalam się
niechęcią lub umysłem Innym zdaniem sprzeciwienia się, ale w
szczerzy prostocie, ile Światłem rozumu powodowanej co myślę
co poymię, to powiem.

Powszechna to jest y na całym Świecie doświadczona Regu
ła, premio et pana. Cnoty krzewią się, a nie cnoty się wypełniają.

Dary y Nadgrody w Rekach Królewskich złożone są, to prze
parawstey Woli Bożej, y nie wybadanego Jej przeznaczenia
Instrumentem, są to przyrzęty, albo pobudki do dobrze czy nie
nia Ludzi zagrzewające. Umknienie tychże Darów, jest nie ia
kowym ukaraniem, a kara hamulem, y munsztukiem Chuci
Ludzkiej, od złoczenia kielznaiącym.

Tym y drugim sposobem postępując Król dobry, Affekt y Re
spect Obywatelów wciągając ku sobie, y pospolu z temi powszechnie
Dobro sprawować będzie.

A iereli tak a tak przez myśli nasze przewiać się będzie

troskliwość a niż Król tego obiego sposobu nasze zaryje, spoyrzemy
my proszę na Siebie. wszakże On statui Rzeczy iestemy. Zle nie
bci na? chyba przez nas stanie sie, iczeli Król Rafunkiem wwo-
im kupować nas zamysli, iakże nas zakupi, chyba ze sami Siebie
chętnie przedawac będziemy. toć tu mniej Króla, więcej Siebie winowac
zostaje.

Alc przeBog, za co sobie sami nie wierzymy. Sami sobą brzydzie-
my sie. Za co mówię Smak dobry, y dobrych nawet nadziwy Stodycy
w sobie truiemy. Przeciwnie narazie, Katoluy wszakże dobry iestemy
za co Bogu wszechwładnycemu, Który Królów Narodom daie na-
skronie, od wiecznie u Siebie przyrzane wkłada Korony. Losy na-
szych nie poufamy.

Tu już ostatni Kres myslom moim na opatrzności nad nami
nawyższy, oświadczy, nie mam co więcej do mówienia, tylko chyba
ieszcze tym wyraźniej powiem, iczeli daley nie zbędna napic sie
mamy wątpliwosci, iczeli obawiamy się niebezpiecznego Królowa-
nia, toć chyba żadnego u Siebie nie mieć postanowmy. a za tym.
Majestaty, Sady, Urzędy pozmosiemy przez podobną Boiażni, bo
na nich oświadczeni Ludzie niewinnych ciężyć mogą, nie cnych ochra-
niać, Zbrodow, y na dalsze Zbrodnie bezkarnoscią swoją osmielać się
będą, a tak obawiając się przypadków, y Ciężeń aktualności, y
obrzydliwą wciąganiem Anarchią.

Proszę ja to mówię. bo do tej nie przyjdziemy rozpuścić, ale też pro-
zne te są Siłenia są nasze, nad opisywaniem Królów.

Prawi wytworne, aże do Ładności Rzymianom Athencyzowie
prawa przepisywali; od nich Rzymianu, a gdzie te są Rzecz na
pismach ufundowane. Imię Ich tylko czytamy, nie masz Prawa
niemars, nadał tak twalego, żeby za przernową czasu albo odmia-
nie, albo poprawie niepodpadało kowyzkolwiek.

Nieprawa w Księgach chowane, ale Praw dokładne zachowanie
ale Urzędów pilne Sprawowanie uszczęśliwia Ludzie, a nikt z Lu-
dzi uszczęśliwić narodu dostateczniej nie może, iako nad Ludzie wy-
wyższony Król, nam: da Bogu pańować mający, Który przez siebie
słowe przyrodzenie swoje, przez chwalebne, y przykładowe wychowanie
przez dokładne wśnotach y naukach udoskonalenie się. Najwyższy
w Europie Królów dopełni przymioty, Wonią, y blaskiem (no? Królów-
ch).

Wapojonym radością patrioetyczną umysłem ciężyć się
mammy przyczynę, że Bóg nam takiego wyznacza Króla; takiego
ja Lyczę, takiego spodziewam się, y niewieszczę bini zgadywam
Duchem, ale nie zmystną zmactuiam się nadzieją, a to mo-
wiąc słowa, iako by w pól niudomowione, przecinam ustami, y
w sercu ie tym. czaem zamykam, nie chcąc wczasni ante di-
luculum monstrare digito Polem, przeło zamilkne, a to samo
zamilknienie niech wyraźnie mowi.

Bogdayby żył nieśmiertelney Flawy, a wiekopomney wdzię-
ności, godzieln, owiż nięgodu Oyciec Oyczyzny, którego 30letnie
Rządy Nabo ubłogosławiło pokojem, obfitością, Dostatkami Bo-
gactwy, a kiedy cała prawie Europa krwią się oblewata. Na-
szczęścia Sędynaków. Nabyczą, pokojem nasytato.

Król ten. wiekami nieodziedzicowany, wszystek prawie Senat, albo o:
radził, albo wyżej, przesadził, wszystkich Urzędników, albo postanowił,
albo wyżej pominał. a Całą Polskę y Litwę Dobrodziejstwem swem ob-
darzył.

Był to Pan pobożny Łaskawy, przyiemny, uraz nie pamiętamy
nie tylko Apłtey, ale nikomu nigdy Zle nie myślący, a Pochwały na
szc z notami Jego nigdy Lzowniac się nie mogą y obowiązkom
Najyas: Domowi Jego od nas winnych nigdy się wyptać nie zdoła
my. Kiedy zaś opatrzone ustawy Lzodków naszych po przenie
szeniu w nieśmiertelność Ojca Ojczyzny obmyśliły nam opiekę
na Ojczyzny elicia Jmci Prymasa, nie poruszoną, ufnosć mieć nam

nałczy, ze stynąca powszechnie sumiennosc, doskonałosc y mилоść
Rzpltey która pata nie oszacowane serce tego Naywyższego pod ten
czas Rzadcy Oyczyzny, będzie tedy tak zbawienna, jak była przy-
datna y zrzeczna, Starowna uwilności wielkiego Przodka tego Cesa-
rja Lubieńskiego Prymasa, który po Zyciu Władysława III.
za powszechną y Jedną Ustną Zgodą tych narodow na Tronie
Polskim posadził Kazimierza Czwartego bez najmniejszego ro-
zterku, y rozdwojenia zdania Starow Rzpltey.

Do Boga y Xyciu Jm. Prymasie naygruntownieysze y nay-
pożywalne nadzieie swoje poklada Oyczyzna w Przewietnym Cse-
nacie, złożonym z wyboru Ludzi, Zaslugami, latami, y doswiad-
zeniem spraw Rzpltey znakomitych, Ten Stan teraz najpier-
wszy kudy kolwiek wiadomymytnosci wziął się za rce, pocignął
do siebie serca y myśli młodzieych wspot Braci swoich a odda-
łat od Oyczyzny choćby też naygwałtownieysze niebezpieczeństwa.

Sposoby których Senat Przewietny do ocalenia a czasem dźwi-
gnięcia Zupadku Oyczyzny zawsze a osobliwie podczas bezkrolewna
skutecznie zarywat, były te: pierwszy, ze każdy Senator Dobro
Oyczyzny nad swoje własne przeladał. Drugi ze każdy Sena-
tor w dobrej sprawie Rzpltey, przy jej wolności, y Prawach nie
poruszeniu obstawał, nieogladając się choćby na najwrozsze na-
walności na Rzplte kudy tak trzeba było dla Oyczyzny.

Przykłady tych dwóch skutecznich sposobow są liczne u Dzie-
jopisow naszych. Jeden tu namienia po odiezdzie Krola Henryka
z Polski, kiedy na Pekcyi Nowego Pana bardzo mala czaśka Rz-
pltey Cesarza Maximiliana Krolew obrata Senat, nie sie nie two-
ząc tak potężnym Monarcha, a Stanu Rycerski nie odstępnie mając
wsparcia, ofiarował Korone jednemu z Wspot Braci swoich Jano-
wi Kojce Władzie Sandomierski a gdy ten Senator za Korone podzi-
kował, Ofiarował ją Senat y Stan Rycerski Andrzejowi Tenczyńskiemu
Władzie Bełli, który także z przyucia Korony wymusił się. Otoż
przykład Kleryczny pierwszego sposobu Senatu do ocalenia Oy-
czyzny w przekładaniu Dobra Rzpltey, nad swoje własne.

To wszystko co tu powieźdzeniem jest obseruiuy y dokładnie
wyrażono w konstytucyi Roku Pańskiego 1575.

Gdy do drugiego sposobu y przykładu, kudy obydwu pomie-
nieni Senatorowie z ofiarowaney sobie Korony wymusił się Senat

Gdyż myśmy nieprzerazony ani pomięszony polega Maksymiliana
Cesarza obranego od małej cząstki Rzpltey Króla przystąpił wraz
z Stanem Rycerskim do zgodney Elekcji Stefana Batorskiego nie
ogłądając się na tak wielką, najznakomitszego w Europie Kom-
petytora Tronu polega, a Pan Bóg y ten drugi sposób od Przed-
ków naszych do ocalenia y dzwignienia Ojczyzny użyty utrzyma-
niem na Tronie Batorskiego pobłogosławił, uprzatnowszu Bato-
remu wszystkie Zawady y przeszkody do Tronu. — Otoż przykład
wspierały drugiego sposobu Przedków naszych do utrzymania
całości Ojczyzny, w pokazaniu nieprzelamanej Stałości przy do-
brej Sprawie Rzpltey. Niech Bóg najwyższy wkorzenia y roz-
krzewia w Sercach naszych tak Heroiczną miłość Ojczyzny, któ-
rą patali Przedkowie nasi. —

Do propozycji od J. A. X. Prymasa opatrznie y zbawiennie
dla Ojczyzny podanych przysmauiam się.

O do pierwszego Punktu rozumiem że bezpieczeństwo granic
naszych wewnętrzne a Osob y Dobr naszych wewnętrzne będzie grun-
townie ocalone przezorną czułością, godnych Kolegów moich sty-
nących dzielnością y Prządow doskonałością Wodzów. Ze zaś denun-
cyacya niewiartelney, godnego Sławy Prymasa Potockiego między
konstytucyami Seymu Pacificationis położona, Zagrzewa Ichm
Panów Starostów Sądowych y pogranicznych do tegoż Dziela u-
trzymania bezpieczeństwa wewnętrznego, y do gromienia Kup-
swawolnych, rozumiem że byłaby rzecz przydatna, toż samo na-
mianie w teraźniejszy denuncyacyi.

O do drugiego Punktu wyprawienia Posłow z okropnym donie-
sieniem o Sieroctwie Rzpltey po Ojcu Ojczyzny, y koszt od Poselstw
niedolaczony zdać mi się nie uchronnie potrzebne. Wybór zaś Osob
do Poselstw jest w Rękach Xiecia Jm. Prymasa.

O do Trzeciego Punktu czytałem w konstytucyach Rzpltey że
ubezpieczenie dochodów Skarbu koronnego jest przez Prawo Seymu
Pacificationis Titulu Konfederacya generalna najwyższym Akt
manom zlecone.

O do Czwartego Punktu Requie Śwłoków tak piękney y tak
wspaniałey Duszy Augusta Polskiego poczytuie za dług wdzięcz-
ności y obowiązku naszych winny od Rzpltey za trzydziestoletnie
Dobrodziejstwa hojnie y obficie swiadczone. Które to Requie żeby

jak z najliczniejszemi ofiarami y śalmurnami uprawnion byli.
Pobożności i miłojana Łaskarbiego, z gorącą prozbą zalecam.
Jestem także więcej niż pewny, że godni Pastere nasi, Jm
Xcia Biskupi wydali lub wydadzą Procesa za Duszę nie o-
ptakanego wiekami Monarchy naszego.

O do Piętego Punktu czas na nadszła i seymików Kon-
wokacyjnych y Konwocacyi, i. t. podług Śwyczałow i taropol-
skich w Zakach Xcia Prymasa, radziłbym zaś żeby nie był
zbyt przedki, bo wszystkie Dieta zresztą y pomyślnie uwa-
nia, kiedy są bez pospiechu wykonane.

O do szóstego Punktu Półtora między Konsylucyami
seymu Pacificationis Denuncyacya Prymasa Polockiego nie
naznacza przeciągu czasu Konwocacyi. Denuncyacya Kanijsow
kieco, y wiele innych także nie umiarkują, jak długo ma
trwać Konwocacya. Dopiero na seymie Piłkowskim nasi zeta-
nem i Ryckiim obym znosić się zwykli podług potrzeby iako
czas y okoliczności ukaza. Radziłbym tedy zapatrzeć się na
przykłady powaga Praw wpartu y na stan Rycki gale-
daci y żeby im go sobie nie urazili. Oddać to iednak do
woli y zdania zawsze Oczysznie zbawionego J. O. X. Prymasa.

O do siódmego wielkie mi natęży nieporozumiane zdanie
Xcia Prymasa że wraz z uniwersalem Denuncyacya instrukcy
e do Woiewodztwa ztaczyc umusił. bo toż samo ztaczyl Wielki
Prymas Polocki którego Denuncyacya jak chwaliła Rzplta. ie-
ja wprost Konsylucyi i seymu wlozyla. Co się zaś zdawać b-
dzi Xciu Jmci Prymasowi wydać do Przecórnych myśli
pomienionej Denuncyacyi wyrażonych, nie będzie mogło być
tylko przydatne Oczyszczenie środki y sposoby do utrzymania (a
losci Praw naszych abo Woiewodztwa na seymikach przed
Konwocacyjnych ulozyci, a w instrukcyach wyrazili, są d-
bydz rzecz potrzebna.

O do Osmego Punktu nie mam w bym przydat do pod-
nych u Xcia Jmci Prymasa Punktów, o iedną rzecz szczegó-
nie zanoszę proby aby iżeli można było wzmianbowane ude-
nuncyacyi życzenie Woiewodztwom żeby zleaty. Półtora iwoi n-
ulozenie pactori (conventor na k. wokacyi, ponieważ czytam w
Konsylucyi seymu Pacificationis ze Many Rzplty dla szcze-
7

prosi czasu nie spisawszy Pacta Conventa na konwokacyi do
Nekcyi ie okladajac a ta mysl jest jasnie wyrazona w osta-
tniej konwokacyi ktora sie znajduje między konstytucyami
Scymu Pacificationis.

Konkretnie Twoje moie sercem tylko nie rozumem
zalecone blagając Najwyższego o pokoyność domy. Iność
y gruntowną trwałość sukcesu Rzplitey z tym sie osuwać
zależy za najlepszego Króla życzyć, a iakiegokolwiek Króla
y czas mi ukazać iście y kochać będę, pozay poki nam za-
chowa wolności y Prawa Ojczyście.

O Nowa Andreja Zamoykicgo Widy noworocławskie.

Tak zato, nu przed oczyma mając widok, bo iż w posród
obrazu naszych nie na tronie adorować przychodzi, ukochanego
ci wszystkich Pana, lecz wypełniającego Wyroki Boskie pokarują-
cego nieczystość y nie stałość światła tego sobą samym dowodzą-
cego, że nas wszystkich toż samo czeka, tegoż Pana wiara wamy-
ślimy wyśławia, iż nie w Pompie y Prerogatywach przywsi-
tych monarchom, lecz posród obliżacy y powinności urzędu swego
stojącego przed Majestatem Króla Królów a szasznego Sędziego,
bo w skroś przenikającego wszystkie ciętyłosi iż y myśli naszych
Daj Boże gdy y nam samym na tym miejscu stanąc przywsi-
tego Pana cośmy mieli tak dobrego y taskawego na tym świecie, iż
na tamym nie przyszło doznać przytykającego na nas iako na sa-
mą niewinną y obowiązującą prawem jako na taką oprocz miłości
Pana y Ojczyzny jeszcze przysięga obowiązana.

Jeżeli reflexe z okoliczności krain naszych przychodzi w mocney
mając uwadze, przychodzi do niecierpliwych z wielo miar Ojczy-
zny naszej ciętyłoci, a naypierw wyznac należy osobliwą nam
namy dotych czas opatrność, Boską. Inne albowiem Państwa
nie ustanne y konkludujące mają Rady rożnym nie szczęśliwo-
ciom zapobiec nie mogły, tny zaś dla wewnętrzney niezgody
bez Rad tych nie szczęśliwość ponieść uniknęli. Inne Państwa
przez obciężenie y ciętość ciętyłoci i prawości dośc. zapobiec
Częciom nie mogły. My zaś przez dobroć wrodzoną. Narodu bez

sprawiedliwosci o tych excessach mało słyszemy. Inne Państwo przy ustawicznym dozorze y pilnowu nad Ekonomiką w Kraiu zabożaly. Ny bez żadney na to Atencyi można mówić że z bogactw. Inne Państwo przy licnych swoich Woyskach Inwa-
zji y Ruiny swego Kraiu nie uszły. Ny zaś bez Woyska ro-
żne Woysk przechody doń dyktre dornali.

Tu jeszcze osobliwszą nad nami przyznać należy opatr-
ność. Boska by gdy już przez wyroki swoje umyślił tak do-
brego odebrać nam Pana, Wami ten napelnit Senat, Nie
maż potrzeby mówić na pochwały Wasze, poczynsz od
J. O. Nijua Prymasa gdy w terażniejszych Okumstancjach
wasze działy y akcyje dokladniej y skuteczniej Oczyszczu y
stwiatu na przyszłe czasy remonstrować będą. Alako Bog Noy
wyiszy mogł stworzyć świat, a bez przytoczenia się tego sa-
mego stworzyc go niechciał, tak też wraemnie stworzył Was
w wolnym narodzie, ulokował w Senacie, dał wam Inaiomęci,
co uszczesliwia, co niszczy, co ubezpiecza, co gubi Państwo, dał
wam Inaiomęci że Dobro publiczne iest zawsze prywatne,
a Dobro prywatne nigdy bydzi nie może Publicznym. Dał
Wam Inaiomęci domowych y postronnych Interesow, dał kre-
dyt y u swoich y u cudzych, dochował wam tej wolności do
tego czasu tak przywoilej Narodowi Sudyckiemu, że y od sa-
mego dozwoloney Stworcy teraz w ręku waszych zostawie
by ta wolność ocalata.

Wiemy dobrze że gruntowne żadnym sposobem bydzi
nie może Państwo, gdy jego szerszawość y ubezpieczonstwo, nie
od własnych elit y ułożenia rządow lecz tylko od innych, zaus-
szo Okumstancji. - Wiemy dobrze, że nie zgodą upadamy wła-
sna, a Cudzą podobno utrzymujemy się.

Jeszcze ta zgoda, tamitość między nami, którą przykazu-
je Wiara miłości Oczyszczu, raczi, a własny interes po nas
wyciąga waszym przykławem, waszym kredytem wprowadzona
fata, wprowadzona wszędzie bydzi może, że idąc za własnym
zdaniem bez żadney prawencyi wykroczyć lub urazić mi przy-
sto Kogo dla publicznego szczególnie dobra, niewchodząc w za-

Drze eksplicy jako mnay potrzebne publicznej, kazdemu z nich,
Deprekacya a jako sam w sobie to wszystko umarzam, tak o
tez wzajemnie dla publicznego Dobra upraszam Laske

Mno. Względem Bezpieczeństwa Pranie te J.W. Keltmanom
oboyga Narodow powierzone Zachowanie wewnętrznego Po-
rządku i czołowy y miłosci wyrażiny. Zauro, bo nie
wie, co za tym idzie.

Udo Wystanie Postow z uwiadomieniem o Smierci
i Nay. Pana te zostawia w ręku i Księcia Prymaza do Dworu
Elektora Saski upraszalbym żeby kogo dyskrygowanego po-
stać tym samym dla oszczędzenia winney wdzięczności temu
Domowi dla uniknięcia Expensy i karby i pety. godziło by
się tym w znaczne ze starostw mają jstraty. żeby i z tych
pozieli, ińkui.

Plu Dla ubagierzenia jstrat i pety zdołasy mi się,
tym czasem upraszać J.W. Podskarbieh y Keltmanow żeby
się znosili z sobą.

Udo Wyznaczenia czasu na Exequie Publiczne do Wo-
li i Księcia Prymaza oddać. Expensy zaś na to ze skarbu nalezy

Sto i Symikow y Symu a jak nayszybciej wyznaczenie
i miejsce męgo upraszam dla ustanowienia sprawiedliwosci
względem iai determinacyi czasu mieć trzeba animadwersya.
na kontrakty Lwowskie.

Cto iai brzońdzielny i Symowania day Boże żeby mógł
wystarczy aby te vulnera i Reptur i jako ie sama narzuca!
można było dostatecznie Pogoic dla czego niezawadziliby i Trai
naszym jnynuowai żeby Postom zupełna moc była dana.

Mno. We wszystkich Interesach i pety i Księcy a tym
bardziej wkrainieyszej i sytuacyi, trziste do uwagi przechodzić
powinny Okolicznosci, to jest. Król i My i sami y Postopni

Względem Krolewskiej godności, gdy iog nayszybszy dobiego
nam i bral Pana a nieuiermy teraz Kłorego, y iakiego, prze-
znaczył, niechay i stan Rycerski iuzay, ze dla ocalenia wolno-
ści trzeba żeby i Reptla, a nie Król sam był morny, trzeba żeby
Król iłączony z Reptla, mógł dobrze zawsze czynić, a rozlego

ny i daniem.

ny zdaniem szkodzić nie mógł, wszakże widzimy y w Absolu-
tynych Państwach, że są Kardynalne Prawa, które Monarcho-
wie respektują dla niewystarczających sił y czasu Monar-
chom od nich wyznaczone Rady y podzielenie na różne Materie-
y y Parlamenty ustanowione, że gdyby w wypadku od-
szkodliwego miało Państwo, y ubliżającego Prawa, mogły a-
nowie y remonstracye czynić z przyswójnym szacunkiem u-
mniejszyć do wszystko, nadtoż że przy najwyższych do-
stojach ułomności Ludzkiej y na Siłach, a mych niepowo-
le zwykła.

Względem nas samych tu bardziej musimy Senatem, y Sta-
nem Rycerskim dysjunkcyi nakładać, bo zdaniem moim y so-
bieres y urodzenie nas wspólnie łączy, w każdym Państwie dys-
junkcyi mieć karę powinien, a zasługi nagrodzić, każdy interes
swoją otrzymać. Rezolucyę. Gdyby teraz najdoskonalsze stanę-
ły Prawa Rozum Ludzki tak jest w sobie okrystony, że ani prze-
widzieć, ani zapobiec wszystkiemu nie może. Trzeba tedy żeby
seymiki y seymy stawały, jako w sobie stanowienia y reso-
lucyi najwyższą zawierające władzę.

Niechaj Stan Rycerski zważy, y własne o tym Prawa y
Państw wolności. Zarządczych Zwycajów obmyśliwszy seym-
inow dochodzenia niechaj Stan Rycerski zważy jeszcze, jak wiel-
kiey będzie konsekwencyi Senatorska godność, jest zawsze wód-
stwa y Rzecypłcey interes, by godnie zasiadali w Senacie, ktoż
nie na ten czas przystęp mających Do Tronu czy nie innu
interes będzie. Praca nasi zawsze lepiej znają godnych ludzi
w kraju, jako Monarcha, do którego częstokroć bywa zamknię-
ty przystęp.

Starostwa salvis modernis Possessoribus obrocane na-
wensye do urzędów in actuali civitibus Rzecypłcey zostających,
reszta zaś do skarbu Rycpłcey na melioracyę tak szupłey za-
płaty wojsku, czyby nie umniejszyć podłosa y diffidencyi
w kraju podać do uwagi.

Względem postonnych są racye że bardziej nam po-
magać jak przeszkadzać powinni, jest ich interes, albowiem
by nas nie rzędo ustat, bo z niego Pomowa wynika Wojna a
złej Wojny wszczęta by się nie omylnie w całej Europie, jest
ich interes

Jeżeli interes żeby Rząd nasz bardziej ku wolności jako Monar-
chi był skłonny, gdyż Monarcha zapewne do której przynię-
salby się strony a Rzplta neutralitatem trzymać zwykła. Mo-
narcha absolutny w naszym kraju mogłby odmienić system
ma Daley Europy, a Rzplta gdyby najmocniejsza wtera nuy-
szych czasach przed odmianę Rządów y Zwyczajów Państwa
innych dosyć szczęśliwa gdy przy swoim Prawie y wolności
zostaie.

Wszakże tak wielkie Imperiū Sily nikomu o utracę-
nie lub gnwazę Państwa swoich nieczynię Boiaźni, wszak
że wolnością zaszczycone Państwa bardziej słabszą są
Rządów niż własnymi mocnymi elitami, iest tego z samey
wolności wynikająca racya Wojska te któreby być mogły
Rządów straszne są, straszne y wolności.

Wlak ciężkich y zawiłych materiyach upraszał-
bym z miysca mego, żebyśmy miuwać mogli Konferen-
cyę u fozycia sm. Tymała semotis arbitris, przybuloby
Przyjaźni a umniejszyloby się diffidencyi, użbyśmy wiedzi-
li porozumiewszy się, co by mogło być zbawienniejszego,
użbyśmy wiedzieli co by braci naszym po Wojewodztwach
zalecić.

Niesmiertelna stawa Antecesorow naszych z kraju
własną Oyczyźnie uśilnym staraniem otrzymać wolności
równie niesmiertelna będzie stawa nasza, gdy tę wolność
przywołnym opisawszy Prawem do swojej a grunto-
wney przyrowadziemy Per Ekcyi.

Nowa Rayja Stanisław Augusta

po złączeniu się Jęby Polskiej z Łanonską pierwszą raz
z. 1791. dnia 1. maja przy oddaniu Pięty, Kone y. 1791. 1791.
(miana)

Wiednosczech supelna czynnoscia, Stanach Szpłty.
pierwszy raz królewskie zasiadając miejsce, lepiej podobno
należyley przecacnemu Narodowi okazać wdzięczności ni mo.
ya jako wypełniając królowania właściwą powinność, a to
jest, gdy łącząc z Dobroczynnością sprawiedliwość pilnym
weyrzuciem wybierać mi przychodzi zgodne Osoby które mi
bym osadził urzędy, na których prawowaniu publiczney ray
bardziej należy szczerliwosci.

Tyle godnych ludzi otoczony jminem kładność ławowe
go wyboru doznawałbum nie przebuła, gdyżby od nas Publicz
czny głos Luce w którym zwyciężymy y Rosji upatrywać
y mądre nakazują nie mianować w dawno tych których
skłonny moym umysł do tego powołuje.

Wskazując w Koronie y w x. 1791. trzy miesiące Pielen
larskie ieden pozostat Kanclerz wielki W. X. Sitt. Prawda
je gdyby jedyniśmy oryginalnie. we Prawa precurcji mnoża
y obietcy. obie Oczyszczona nasza radzico Ławie Kanclerza
jednego by pewnie miał cniata. Qui tot et tanta negotia solus.
Dokładnie y szczerliwie wykonywać zwyki codziennie y potrafi, cze
adu tenże tak wielki Minister wielbna. Przyszłym wiekom przy
kładnością cniat pokazać w Oczach Naszych na Ostatnim imbo
cationis Sejmie przez dobrowolne własney ukrocenie powagi, sz
adri. bezpieczniejszą straż sprawiedliwości, a przede szczerliwosci
publiczney, kiuy wierney do tych czas, a swoim zostając, tego też
kroku oślad powierzyć radził szczerliwie tym bardziej, adri. wu
raźnie iorbarwie Prawo. słuchac potrzeba treba Szpłty treba
królowi Kanclerzów.

Bowstawajcie Mężowie cnotliwi oswieceni, prawowici, wy. Kto
rzy temu Narodowi równie w sobie pozwacacie certy. przybliżajcie się
do Sionu, i którzy Oczyszczone. Ktoś do nas kochać, obywateli Kri
stowi Ławie prawie mówili.

rych nań osadza.
Wy przeto Łancierze dzielcie ponieważ te właśnie będziecie
drzewską siłą, przez wa. do powszechności narodu sphywać powinni
drob Błotem utawa, y losy za sobą wyciągnąć Ojczyznę, ale wam
Łancierom karała Ojczyzna nie się, nie Błotem, jasną y nią
wygaste Prawa, Światło te w najgłębszy h polityki pić
nie, te w najmniejszej wierowania manowien skasu
wką y przewodnikiem być powinno.

[illegible]

Od... sławie y chwalebnie rządzącego byda często y nay
wiecey cazytym. to samo iest wielką poczwala. Miła y nie sta
ry. elno Interregnowey Administracyi. Xięcia Prymasa pamieł
ka. y a woię przy. szym Dziwioniem powa fme. nji. Xięże. sio.
słojowski ktorego ja naybardzicy za to dziś podkancelerzym
nazywam. ze cie Xięże fme. Prymas skutecznym y był y doznał
el. aran y tamysioy. w nich pomocnikami.

... występują i w sprawie oceny i Ministrowie do wykonania pr.

80
Nogi która wam da Prawo do pracy nie do poczynku, ale do pracy
której potem jest desio Ouzynny, której nagroda będzie Stawa, a do
tey Stawy kto wam Droge otwiera wdzięcznym zawsze zachowuy
cie go Serca.

Nowa w. Pradeckiej Pdkon.
Wiel. (Lwa) L. 1764
C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.

Doznawać y szacować Dobrodziejstwa czuć ie y do win
nego zapalać sie Dziekczynienia są to druta icne rozumu, dru
gie Serca, wiśtotney między sobą rozniicy ratosć przyrodzonego
wdzięczności Prawa Składaięca.

Polno. is. w mini. C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
znajęcy równie, y czuiecy władze mocą Łaski którą mię do
wiedu Pieszczę. Wno. Lwa. Pitt. podwyższasz.

Wielbic ię y dziękować za nią wieku raczy moiego, ni
żeli terazniejszego mowienia bydzi powinna zabawa. Zważa
gdy godność daru Własney Istocie znaczna powiększa się:
un. Lwa. C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
bicnia wypłuciat y rozkoż Stawienia iębie wużza nas ro
zkoż obcierania. C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
Stawa.

Tuż to nie są Naji: Panie owe u nich. Lwa. C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
nadzieie troskliwe, owe mite przeczuwania, które mi znamy nam
dobrze, wyrokie przymioty C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
ow narodu ukochana krew Jagiellońska wskrtych myślach
do Tronu wynosiliśmy.

C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
za Opatkność iębie mne Serce naszych słowy, ięstei uż naszym
królem y usprawiedliwiasz początkami doskonałości. C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
one, które wzbudzał. C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
Lwa. C. Vaydosr. Kro'u Pani mojej. Nio. wy.
wiedliwych pochwał od wiernych Poddanych których dawniej
skromos. Oswoia przyjmować natchiała od równych.

Wdzieliśmy w Tobie te początkowe wielkie cnot zakłady
które ciagnym ięście surnione równości obrębem, dawały nam
pornać, umysł równie, y najwyższemu Stanowi dostarczyć mo
gący y w niższym przydatnie mieszczący się.

Zabawy ię codziennie y społeczeństwo powszednie jakim by:

tes przypadek kradzieży dzieła publiczne jakim miate być ukazy-
wały.

Widzieliśmy, myś, zawsze użytecznymi robotami zabawia
na Kozam wszelkie hucznosy rozrzucający a w początkach
wielkiej Kozie Jch pr. ciekawicy Radio, nosi nawiązanie do
si nosi oszczędzając Mestwo D. w przeciwnościach i kawa
lechnych nieprzelamana Terce Terce robur nie sobie żyjące
dia wspol Braci zow. z olwark nad miedzą ewolucyjnych i in
ków boleque, na wzmiante, występku wzdrygać się.

To sera Naji: Lania. Ktor do wyszku sklenosci sta-
 my lalko roztroptosci ozywione Duchem dobrych opacnyin.
 Tumaizom uprzazil do siebie nie dopusca z tymi wyim-
 is, faizywey w Wystrachach ufnosci pierwszym otwiera daki
 drugim do nich przez crote pokazuje przystep, tak dalece
 ze kady cnotliwy Laniy Lasky iwoich nadziei, nie napo-
 chlebnely padlosci ktora cnotkowi pali proznośc clamowau.
 cow lez na granie własnego w dobrym poczuwaniu sie za-
 sadzac y ubezpieczac moze.

Tęgo to już nam obficie pływającego estumienia czerpamy Do-
brodziejstwa, a nie mamyż uwagi. Zostało to są, przymioty
złotego z Rozumem ciena, które dziś w obzerniejszy rozumi-
sając się, oświeczeni uszytkie cesa i Regu obcytnia, i uszy-
liwiaią. Mnie na wielu rozdzielone wulkich i woiń na tym
wronie zaszczycały Piżodków. Miłość dla narodu zagrozi
• Rostropnośc Zygmunta Pierwszego, Męstwo Stefana Koyności
Wławy Sawa III. i te uszytki wiodną Grusę włane, Przemo
• Wagi Panie do wuszytkich w ogulności Oczysztych Zabaw
wuszytkiego do każdej w szeregulności przywiązując nie rozkazem
lecz przykadem do pełnienia powinności Namiestników Two
ich przywodzą.

[illegible]

by wuher iwoy jacyc zomni, nie pot bowot u prawied. luerenia
zob. Cien iaki niepat na te rothomosa. et iutle, ktorym uciaj
Dobrodziejstwo Twoich oswiecajz, troch iaki na te czale. Hlorq
dolnosci z Cizarem zastugi waruss - nadprow. Gdyby m
cia iut i tai i wona pr cierna Dobrodziejstwo Hlorq uona iak
ro iut iut, druga poma a silom uia iut nie dolnosci y za la
nia z Tabosci.

Al jako namyślnie najwyższą władzę Twoją użyję jak
iż użyję podobieństwa: Strumień i Rodom, z których wznika
głębokość i woda umi, promienie z ognia z którego się rozprzyna
i uwalnia się z ognia. Tak spodziewam się, że działalność
Twoja w całosci i w mocy i zyciu wszystkim tego wszystkiego
siom wlewać po prostu we mnie siły do działania u
działnego z nich lekarza, a nieposprawność wykonania pokryje
się wykonaniem, a cięwosia.

Skoskie i Napi. Lanie u. i. Swoich wyrażenia nie jakim iestem
ale jakim bydi powinnem, nauczaia. Myszę w nich dosto-
nac powinnosi moiej utolenia, a donich my. i. usta, y serce
spusoc, ra pierszy Starani moich przyimui obowiazek.

[illegible]

Wszakże, niestety, wanie z łezkami Dobroci y Miłosności swo-
jej własnościami przybieraąc, mnie do Urzędu Pieczęci czynisz
tym pewniaczym drogą, im bliższym Przewodnika Pański, które
dosięgaia twardego, y mniey czaiącego i cieża śladu w nim widzie-
ćności nie zostawiając, ale to jest oddane z proźnym Now Dzwie-
kiem, gina na powietrzu.

Wielki klam Rozum wysokość ich pojmujący, czującemu wle-
wa i sercu głęboko wpoione wszystkie jego napelniając y obymuż Głowi.

Wstaj za tym Raylaskawczy Janie w swięcym y oświecym
• etu wiecznie zapisany widzialności charakter, a co bandziy sta-
uicę wyryte ośpko powinności Urzędu przepisy, które z gor-
liwoscia po wielkim swem wyśmienym pragnieniu zano-
waniem. Kencę, Pliniusza wyznaniem do Trojana Czymfle-
wara Vercor an oratus Enoratus de videri ut nunciat.

Mowa Ju. Wielochurskiego Rada Wolności
na Sejmie Wprowadzającym 11, Gbri. 1766'o.

• Jay: Krolu P. Y. N. • Sany Ju. W. M. P. y Dobroci.
Wyznawca nad wszystkie poczwaty wspaniale Duszy y umy-
łu W. K. mci. de-prymity, Których Tronu dostojność nie przy-
mnożyło, ale tylko blasku y jasności w oczach całego narodu do-
dało.

Widziacie N. P. od młodości powinności dobrych obywateli,
low, y i. d. owich Krolów obowiązki, dacieś po naci i. d. c. wrowno-
• u a. c. i. w. o. c. przy wierze, Prawach, y Swobodach oyczystych,
nadgródzicieś tylekroć rasy y w naszym Wierwosławie podieć wa-
żymanie wiary y wolności dobrych Patriotów starania, a co ia-
czynię dzięki

• Valery mi in plena activitate wraz zgromadzonym uspra-
wicieli i. d. Stanom y Wm. da. M. J. Panie Marszałku za przer-
wany Głos przeprosić.

• Stuchac i. d. i. d. i. d. tak dalekie od siebie rzeczy ze pier-
wsza • Naturalnych, druga, wolnych rządów jest i. d. o. Prawm.
• P. R. d. wolny opisane granice za które wykraczać nie jest myś-
moia.

• Mamy porządek Sejmowania Konstytucyą 1790 y osta-
tnią 1766'th opisany, al. tej mamy Prawo. Postowi na Sejmie
a • Slachicowi na Sejmiku przy Siedzie domować i. d. wolno, y to
ies. • grant wolności, Który w. d. y. w. d. cała wa. i. d. i. d. • Kultura.

• Nie naznaczone Prawo w. r. w. d. i. d. y i. d. wiele Postowi
na Sejmie a Slachicowi na Sejmiku wolno domować i. d. al. tyl-
ko wyraźnie mowi wolno domować i. d. I. d. i. d. o. w. d. rzecz
naturalna, y do porządku • Kultura, aby nie • Kultura w. d. ma-
teryi, czyli nawet nie wysłuchawszy Zdania o niej i. d. rozpo-
czynac.

Przedewszystkiem się Turno na dzień onegdajszym, po mi-
sji i sione w moim dniu onegdajszym. Konf-
eracyi i sione orania Mars. alia y elota p r r. i i p r o
ymu. au e i an' d e i u i t u q u w r y p o b a t y i z w o r
nośc. z tych więc przyczyn bez najmniejszej zgłoszko-
obrażenia checi, zdanie moie, w milczeniu zachowatem. Kie-
ad podobato ci, L. L. e i u l l e y e i a n o m d a t r e e i n o u n n i a o i
i a d i p o o i n g e r a u z o d m i a r e e i o j u n m i b i . i t o y d a
u n n i a i a a i a i i n g e r a u z o d m i a r e e i o j u n m i b i . i t o y d a

Wierzę Narodzie mój, bym dotąd zagwieciwszy, cato-
twoj i twardy i szpil moie, teraz rozpaczliwy i szpil
sini iaka podłosa, i zyka i lukan. Prędko ten uszy
alkim gardzi, kto samemu i mierci nieleka się. Nieby
łoby bez płochy okazyłości własne chępliwość roz-
dusi zarobki, to jednak wszystkim iawnu, że n nigdy
szyla mego w usługach publicznych nieletował, y do
ostatniego konia przetrwałem wszelką nawałność niepra-
ciwielskich Logorow, a samę tylko czystego umyłu
niewinności, y nielekliwego serca zaletę zostawiwszy
ten iestem zawsze, i bardziej dla Ojczyzny umnie-
nieli żyć pragnę. Już tylko kryptarni oczyszc-
tem się z utwione go przez nieprajaciół, na mnie
wykroczenia, iakoby to te rze, które na samego nie
prajaciela przywykły, miał kazić krowy. Monar-
chy, Teraz przed tobą Cały Narodzi kładę naj-
mocniejsze przykazany, sebyś bronił tego powagi
i szpil, który się niegdys żyłem zastaniał. Niezna-
tem był ten mój, która mię dziś wprzemysłowej
Złoty wieka, młkatem dawniej nieprajaciółem za-
prężniony, a najbardziej mając nieczyni niezapra-
szone Sumnienie, gdy zas widzę niustające po-
twary, niech miłozieniem moim, kłamstwem pozore
dodawać, które lubo nie umądnych, lez w płochy
ludzi częstokroć podrygienia znajdnie waga.

Pokazatem dowodnie w dawniejszym liście, że Kosinskiego
i Lukawskiego nie miał, więc i rozkaz, typnie, taku
chwalu, Skuzi nie mogłem. Latau kazej, rozpuste komi-
tada, moze, bez fundamentem nieomylny, brawdy, we-
spacie niepotrafi, powaschnie to mowu winny, wiego
ustone, bydz moze. Nigdy niezym moiego umy-
slu niezaprzat, iaktyko upierai nieprzyjaciol,
Oczywiste, swojej, razey, wszystko rozsądkowi zgrom-
adney, gozaduię Generalnosci, ktorey zaprzysięgtem
wierności. Niemialem ię nigdy, takowego rozkazu,
bez ktorego tyu bardzie sam tak uschwalu, Skuzi do-
myśle się nie mogłem. Fezeliu przed robz narodziu
zaslugi takowe polozu, nieproszę w narzrode ich innego
tytu, przywroc mi tylko własną niewinność, niech ra-
karaćna plama moie i mego imienia zebliuie. Cui-
zupam się do wszelkiej fukuiacyji, y omie najbardziej
proszę, niedowiedza mitego, oco mię własne nieumfue,
sumnienie. Kazuol Sprawiedliwy narodziu, abym o
twoię Catoię idę, razey od kapiayiaielitkiy poległ
broni, nieli od tak skubnych zastawow mianuiny
narzroci. Wszak iestem w zupełnym bezpieczeństwie
nemial bym miazymy trostowu Lukae upuodow,
ale ię niewinność pruien iestem, domagam się znouu,
bytak Skuzi i kłamstwa prui mey nie mogły.

Wojewoda / W. H. Andrzej Łanowski, Wojewoda Sandomierski
po zerwanym Sejmie na Senatus Consiliu w Warszawie dnia 1762.

Mam tużerać Najasniejszyemu Królowi, iż na leżącej zawołanej Radzie uprzed pro-
szę o sobie uchylenie Przywileju Pana i Obywateli, żeby przez siebie i
przez dyktowanie moje na samej bytostawności, i dalsze mowa bez
najmniejszego na siebie względu, szeregownie do dalszego publicznego Dobra,
chcąc wyrazić winne Majestatowi Pańskiemu dyktu, chcąc wyrazić o
ostatniej wolności Łęgi, musiałbyś dla pochwał Twoich Najasnejszyemu Królowi dy-
stygnować z tego nasze pochwały nieprzejąć, a tym samym dając rozróżnienie
prymatowi byś nieprzejąć. Przypuść tedy Najasnejszyemu Panie zwrócić
dobra, że sena moje napotkane udzielenie tu Ciebie Twojej, daleko
przejęt nad niebezpieczeństwo wolnego głosu, oraz miłosierdzie przy-
stąpienie udzielić.

Przeróżna w ustawach swoich Republika ten same Prawo u siebie postanowiła,
które jest w ich wewnątrz w wyjątkach Państwach, żeby my w Sandomierskim, Sudo-
ziem w Nasze, nie dawali się Interferować, jako my u nich, tak oni u nas odda-
leni i wszelkie Turku i Horow; Natys fundamentu głosu Łanowskiego. Mo-
żna być głębiej. Za tym i dyktując wewnątrz, lubo nie wolno być w
w potęg; tak dawne z Naszych krajów Antecessorów uprzed, może jakoby
w budzi powstanie, czy też sama jest Familias, niewchodzący ten Łanowski
i Sprawiedliwość lub nie, uchylenie, bo sama nie jest nieprzejąć, trzeba by było
z Przywilejami Łanowskiego głosu i uprzedzanie w Sandomierskim. Z Republiki w ko-
rej jest Sandomierski, nowe stanowić Prawa, mogłaby być także w Sandomierskim
bądźże Delekt, podobnych Łanowskiego w przyszłe czasy dla dyktu Stanowi-
Sandomierskiego byżaki, takowych ujęć przykładow, a także także uchylenie
na kweście.

Tu także wzięty Turku, nigdy w Sandomierskim nieprzejąć byżaki
przykładow w ten publiczny recepcie, w ten wszelkie, a tym samym przygoto-
wany, także uchylenie w Sandomierskim, także w Sandomierskim, bo ten
tylko nie wie, co u Sandomierskim uchylenie nieprzejąć; także by to Sandomierski, także
tak by to nieprzejąć Sandomierski, także Prawo Łanowski, by to by się nieprzejąć, kto z jak
chodzi przy Sandomierskim, co za Sandomierski i Sandomierski nieprzejąć, także
porozumie, także Sandomierski, także Sandomierski, także Sandomierski, także Sandomierski,
a tym bardziej prywatnie Władze Sandomierski, czyli emundowane Publiczny
edict, publiczny także, publiczny uchylenie uchylenie.

Jeżeli Republika dla uchylenia Sandomierski, także Sandomierski, także Sandomierski,
Sandomierski, także Sandomierski, także Sandomierski, także Sandomierski, także Sandomierski,

uważać z czasem ugniotłoby mogło niebezpieczeństwo, bo gdyby z Urzędu
Twojego całego Państwa ewentualnie powstało, kto wie czyby mogli w tychże
miastach skutecznie dopilnować i wewnętrznej monety waloru, kto
wie czyby podobnego rodzaju nieczyste stemple. Za ugniotłoby Re-
dublowanie wewnętrznej waloru zagranicznej monety też nie kon-
trahejąc po granicach wchodziły lub wychodziły z kraju, drębiąc —
z między innymi Jego Państwa Podskarbiów Obrazu Narodowi, bo gdyby nie
pewetowali nie mogli w istocie samej ugniotłoby szkodę, przy nym samym
czasie ugniotłoby zapobiegli.

Kiedy z dekretem twoim Najjas. Królom powołasz bez siebie i bez pier-
wotnego i Senatu i Przewodniczącego Konferencji, trzeba żeby przed sejmem za-
nać się mogły dla ugniotłoby materij, trzeba żeby Przewodniczący
przewodniczący konferencji był dla zapewnienia roztropności, trzeba
żeby z tej konferencji delegowani byli do ugniotłoby relacji W. K. M.
i M. K. dla dalszego zapewnienia dyktand, tymi sposobami konferencyj
mogły rozmawiać dla dobra publicznego i roztropności, na tych konferencyach
można by przygotować Rząd do melioracji. Odpowiedź Państwa naszego wy-
należała sposoby i też same konwulsiwnie i Braci N. K. po go ugniotłoby
wiedzieli przez Uniwersytety Przewodniczący.

Właściwie mówiąc w każdej kondycji, w każdej chwili, Cztowności
i Opatrzności Najwyższego Boga do zapewnienia sobie pomocy, usta-
nowione są prawa i Duchowne Prawo, i edykty, karze i ugniotłoby przystąpienie
z tym być nieopuszczalnym, drugie sądy nawet myśli, i interesy dosko-
nalsze niż Prawo Duchowne w kryminalnych akcjach samo sobie nie
może ugniotłoby sprawiedliwości, w Prawie świeckim, w celu, z najdłu-
tatuwnie do ubarania Winowajców swoich, wciomnie będą Prawo
Świeckie przez utrzymywanie sekretu Prawo tamtych ubarania nie może —
Prawo Duchowne w sądzie swoim, przed Cztownością opisać rzeczy przed Bo-
giem ugniotłoby sąd siebie i interesy i ugniotłoby ubarania, z tym jest tatus
ści utrzymywanie rozważania przez innych wiadomych ugniotłoby
nabach, Prawo mówią Duchowne powinno być na przestępstwo obywateli
i podciąganiu rygor. Rewanż seymu dla publicznego dobra jest
sprawiedliwość dla prywatnego, jest precaturus Statu. Rozdawanie, rotno
szere i przyjęcie korupcji w Rybnactwach, jest Lawra precaturus Statu.

idzie zatym restyracys, idzie zatym zgubie kraju. Podnie prosze siebemu
Duchowienstwu do uwagi, ze te Peccata Statuta zawieszona z uwaga
czy, do samych tylko Biskupow rezeucy, czyby greszacych nie umarz
czyli liczy. Niechay o mnie nikt nierozumie, zebym dla Walek
sw miat kochai Paris. Zebym dla prywatnego miat Publiczny liede
leczniek subzyslowai Interes: proze, niech tylko lezydzy zwady
ze we wszystkich Państwach Walek sw Dystryktow, nie jest pry
watny ale zawsze Publiczny Interes, Coz mozie dopiero w wolnym
Narodzie, gdzie raz oddane, juz wiecej odebrai nie wolno. Walek sw
co same zawieszai tylko zastay nadzry, razno razym oddane dodaj, lab
tracy serce oddany do Paris, y ochota do dalszych Cyryznie ustay.
Walek sw co w dzielny sobie maiz, a Majeestate ustady, jak do chora
tych, jak umoderowaych w Pajsyach potrzebu. Sadzi, gdy u nas pro
stog a niezwykly, perswazy, a nierozumny, wyszly ugrabiai
wazy, co utrzymywie nalezy.

Od mien Starow Przyty. miedzy Najjasn Krolow a Stanow Rzeczpos
ustanowiony Senat, przez literowym a sprawiedliwe u Tron remon
stracy, przez literow w obdachu Bzrai naszymi dobraneo reflede
zeby Prawa w swety utrzymare byly. Lecz, zacyby nie maist ten Senat
imieniny Twor Najjasniejszy Krolow Powoz, do jedności rozroznine
Bzrai naszymi przyprowadzi serce, tatus zgoda gdy Strazy zobacz,
y Senat y Stan Rzeczposli w dependencyi, ale a Prawa, przywiazany
ale tylko do Ciebie Najjasniejszy Krolowi inaczej niemasz ty czego,
niemasz napierai, bydi Senatow lub ministrów, wyszlych pas
irown nagrobek czego, porist Te Conuale Roma, gdzie Cyryzma
nietycho zta Radowale ginie y milnienice. Mielysto bezpiacow
stow w Serbie Poselachy dla Postow, bydi inie, ze go niemasz Se
nauie dla Senatu, raz unierai trzeba, a unierai zwieglizys niemo
zka porow, jako przy Dostojeństwie Twor Najjasniejszy Krolow
jako przy Prawie y Wolnosci

149

Nowa J. A. K. i. Rymana Korony Pol. U. i. L. i. t.
na Konkluzji. Synconvocationis y 23. Junij 1764. miało

Jest że to najwyższemu Rządcy Boga podziękować, że w tak wyśmien-
nym wielorakiem sprawami czasie, najwłaściwie w Rządach ma-
terye, najpilniejszą w Rządach potrzeby, najpełniejszą w ubezpiecze-
niu przynajmniej Prawa y wolności, raczył nam Duchem jedności, zgody
y skutecznego zabezpieczenia i darczy z myśleni naszego postępowania.

Moiem ubezpieczeniem y pewnością jesteśmy uśmiał y wyznać ogy-
wisk dla nas Opatrzności Boga, że jako ta sama wstąpiła nam, tak
jest y będzie stała y trwać dla swobod naszych, potęg, polski wiara
święta y czyste dla niej myśli, nasze będą, żarliwość staropolska
na tym sejmie obco ubezpieczenia, ucalenia y utwierdzenia Duma
Boiego i wszelkich przeciwności, dowodem jest niedobrym a przede
nadzieją naszą być w miłostwie Boga, że nas ochroni i tak
mających nieśmiertelnych, że naszym czynom, pracom, y utwierdzen-
iem, doda Ducha czynności, skutku y pomysłowości.

Madrości niedoścignuta, spłota serce nasze ogniem miłości przed-
wziętej, wydatu z kielicha tego Cwoce dla Opatrzności miłości y progi-
mnie, obwarowała wiarę czystą, Rządy y swobodę, rozrzucała spiski
y tumulty, fatalne sprawiedliwości, ocalita Rodę, Skarb publiczny,
y sikodii nasze niemożące uczynita władzą wojenną, zapobiegła
tryumf ludu uboższego wieloraką, wstaw osiowa, naprowadziła
na drogę pewną, zbawienia Obojgu Narodów przez tyle lat
gmatwane y zaniedbane Obrady y Starania Skuteczne, Taj-
madrości nieograniczonej palcem Miłości swojej, skarata nasz
Panowie mającego z pomiędzy nas kłosa (Prat) y w równości
urodzonego Szlachetstwa, żyjemy przede w pewnej nadziei szczę-
wości, żyją w nas ożywiste błogosławieństwa Skutku, technicy Du-
cha Boiego darami, kiedy po Dniał Serca poświęconych, tak zba-
wiernie, tak dostatecznie y swobodnie, do celu pożądanego dogno-
waliśmy. Słoty Nasze.

To prawda, że widzimy jeszcze przed nami nieubłagane trudności
w nieuspokojeniu do tej Serach Braci naszych, ale y Ci, kiedy poznaia
y Obacz, staranie nasze nieprośne, przeczytaia Prawa iżnawą, uczucia
do Rządu y porządku lepszego przywrócić, y Obacz Star Rządu, na-
gurnie y fundamentach swobod, sprawiedliwości y bezpieczeństwa.

15
za Inak prawdziwego Serca y miłości, która patam ku każdemu z osobna: A jako
z woli Boga pierwszy tych Narodów Kapłan wtroszę Ocy, więc Serce do
Pana Łaskom pow, aby wszystkie dusze, myśli y umysły 100: swaw: wam
Pana ubłogostawie raczył.

Ten Bóg w miłosierdziach cudowny, spoił nas w łamach nierozro-
wanej iedności: niechajże łacy Serca wszystkich przytomnych y nieprzy-
tomnych do jednomyślności: niech ma w Opiece swojej te dwa Stany -
Rzeczny, niech mocą swoją utrzymuje całość y pomysłność Obay Narodów,
niech Duchem miłości łacy Duchy wszystkie do Łobopobności w obraniu przy-
szłym Krota y Pana pobożnego, mądrego, dobrego, wspaniałego y sławie-
czego, aby nie ludźmi, ale Sercami: wladzał y rządził: Żyjmy w tej Ławien-
nej nadziei, wielkomy również prawowiercy w miłości Boga y bliźniego
y Ocy, a Pan Bóg będzie z nami, będzie w nas y Sercami naszymi
na zawsze wladnąć będzie.

Żurcam Ocy, myśli y Serce moje do Ciebie. Mostu Króla Marszałka
Stanu Ryerskiego, dziękuję za Twoją godność, piękność y miłość, Ocy, y
tebrze cypu y starania około ualowania Ję Praw y Wolności, Pan Bóg
sám Ofiar, prac y faryg Twoich ubłogostawi, y my za lotem tak miły
y przyjemny Bóg y ludźmi, oraz Ocy, y Bogu, trafimy
do portu szczęśliwości.

Mowa druga.

Pożecananiu przez J. H. Marszałka Stanu Ryers-
kiego, od Jępi J. H. M. Tymasa mian.

Rady wszelkie są godne y naysprawniejsze, iedli; ednostajności
serc żywe y iednomyślnością umysłow łazone w nierozrozwany węzeł.
Środki takowe bywały, są y będą, we wszystkich Rzeczach państwowych uży-
wane y w skutkach uszczelniane, a nadewszystko w Obliczeniach
równych, a jakowych teraz Rzeczpospolita nasza krajdnie są.

Zabieraliśmy za Dorem y pomocą, Opatrzności Sejmowej -
Obady, opisałimy Rząd przyzwoleni Ocy, ynie Ustawami, ubezpie-
czylimy wewnętrzne y zewnętrzne Swobody y Sprawiedliwość, iednym
Stowem umknęlimy nieco od Nas wielokrotnie bezprawia y te wszystkie
Ławienne cypu stwierdziliśmy podpisami finion naszymi.

Teraz na dowód Szczerych, wiernych y statecznych myśli y in-
tercyi naszych dla Ocy, ynie, ary potrzebna raczył, abyśmy y Serca
y Kłami y całością Sił y gotowości umysłów, spoiłi są wraz

tych gruntownie w ogień konfederacji Generalnej przeciw wszel-
kim burzom y nawałnościom przeciwnym jakiegokolwiekby użycia
mogły nadspodziewać.

Takowy związek niemożebny byłby całe Szlachectwo y owym wielce
pomocny y Dobropolskość y każdemu z osobna; Cias y dzielno-
ści, a do tego wreszcie opatrzenie y Rad tajemnicze, nietylko użycia
tego po Nas, ale y mocno zachęcać dla stwierdzenia cypnowy dla
ubezpieczenia Orob, Fortuny y Dobra całej Ojczyzny.

Możecie być pewni, że wam wszystkim brać przykładać y pomóc
kierować z wiadomości Świeżych z doświadczenia nasi. Przyjaciele y wspit
Obywatela tej Ojczyzny, inaczej dotąd myślać, przeciwnościom grozić
Ogniem tworząc, desperackim niejako Duhem widząc się, techną y siłą
gotując na rozzerwienie wewnętrzności Matki własnej Ojczyzny, z kied
tworzyć można, że nam wierności, w harmonii, w Radzie nieustan-
nej y związku mocnym ustanowić się należy: A kied, w niemo-
żności y statecznie dotrzymamy, zapewne tworzyć sobą niebędziemy
y owym staniem się murem kiednożności Rady y Ojczy-
zny całej Ojczyźnie

Zapraszam pryncesa tak Preswietnego, Senatu, jako
y Preswietnego Staru Byłobliwego do tego Dobra gorliwego y
Zbawionego; Upewniam że cała Ośnowa tej konfederacji -
Generalnej, podobna się każdemu, kied, przeczytana będzie.

1

Co i w Tobie przytłumia. Święty zapał, która
i krew śluchotki płynie. Wzylach cwoich, a wolnym
powietrzem roznica? Pewnie. Sie bawiasz roz.
drarnie, bawia, Dufie, Gosłannika Obuży Gótony, która
regdyś, z pokorą, Muchasąi rokarow napych, Dus nad Sta
sua, Mada przewodzi, y Narodowi strawa w Smod Stolicy da.
ai Sie, odwaria. — Leon Ouylo mi widusz jak Staniata, su
a jłgo nowiaja na Widok gosłowego Góttliwych Obywa
ow Góttliwych, który w brew y w obci publicznej, zuchwa
ie jłgo karu y ponizai. Jst to zwiem Drogierzy wpra
ednie, ale lekkomy, ktoremu czele Sie, upokorzyć, czele kro.
u ustapić, kuu Sie, na Cie, y swym Czararom przywali;
to czele mi Sie, Imiato stawisz, mruknie, tylko y w
nasny kant Sie schroni. Leci mucki by miało tyle, mo.
le Dukowi, aby na Ciebie wywozi swą zemstę,
zotrąfił. Biedny los Swoy zmagnołliwym Obywa
tela

telami swietet. Wyplacisz Sie z Dlugu ktorys winien Ogi
Hnie. Najwazniejszy z nich powinności wykonal. Okryjesz. Ska
ta twa zycie. y zmiennosci twemu dodasz saforystu. J
ale sas tyle Sie nie masz, nie wartes byc Polakiem
Mesuryon, Ostowickiem = Wroci mi wleci Swora, zamien
za wleci kobiera, a bade umiata Si Muepna kasta
Wauze, myni przykladem Ciebie y Tobie podobnych.
Polki wolnie mowie, marnie dratai y Ciesnie potrafia.
Ciemur o Boze Mielwiescia, zabac Dufie, technales Mestke
Syria moiego Cralo, fremur m. maska Dufie, w Mielwies
sui Cralo wlatas =

Al. nie bojaru Cie, podobno, two nikoremny Jateresemny sie ty
uwodu. Maducia wyzrych Skopnow, Ambrya Cwrych y
blaskiem Swym Male umysly rarych wodob, a more y
Cheware jakiego typku, bodajmi falszywa, byla tuda na
barn a, ^{Sw. Dufie} Dufie Dufie. y Ty Sie odwarzys przedai Swi
Sumrenie Mraz ywspolnienkow, za Spodniw anu, odwstane
go Szadu lub obiego uwglady? Posta Dufie! Takie to
to Cienisi wolnosci wlatas, wolnosci Gnodkow Sworb
kiedy dla gromny y marny klyskotki, klora, dui y g
malo jui wariy, kiedy dla nikoremnego krusciu = ale
za Cor wstrzymuie Sie, za Cor nie mam knowii Wyprawy
kiedy dla Orderu podobno y Hensy nie wadry gasi Sie, byc
Miwolnikiem przemaw. — Mariba, rest moy Synu honor
Lazbrodnie nabyty, Megoderowy y nie twaaly rest Abie
ny pomnas amy z Strata, Sobrey Stawy y Choty. —
Na liorne przed soba, przyklady, ktorych wstepnosci
Cie, gorzky skutek. Cie, zawstydzie y poprawie powiem.
Lata jak ohydzeni publiczna, nustawa, stala Sie Cien
smiewiska y pogardy. Patrz jak mienat marnie soffity
jeh dostatek za Cien, ni prawosci zebrany. Cien jak
mawet glosy palcem prawu tych Skopnow uwglady
Si usaga. Masladuy jeh wzbrodni kiedy Ci Sie, ich
podobia. Muu, bioga dola bynazywny obchodzie m
Krech, Cie, muu ia Synu. Fufurri Sie Cien boi Ty w
wynett Dufie. Jestem Polka a tyś ci Polakiem
przeftat =

[illegible]

